

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Égész évre 4 frt. Fél évre 2 frt.

Negyed évre 1 frt.

Felélős szerkesztő: **Fehér János.**
Főmunkatárs: **Revész Lajos.**

Kiadóhivatal: a **Magyar Nyomda.**
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címzve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők. Lapunk számára hirteléseket elfogad a Revész ügyvédek és a Magyar Táv-írás híradási irodája Budapest, Gránátos u. 1.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DÍJA:

100 szóig 2 frt., ezentúl minden megkezdett száz szónál 50 krral több.

Hogyan készüljünk az ezred- év megünnepléséhez?

A honfoglalás ezredik éve megünneplésének kérdése és módozatai immár országsszerte foglalkoztatják a magyar társadalmat.

Városok és törvényhatóságok, sőt a közművelődési egyesületek is, azon tanácskoznak, hogyan, mily intézkedések által vegyenek méltóan részt az ünnepélyben.

A felvidéken eddigél nem vettünk észre semmi olyan mozgalmat, mely a komoly törekvés jellegét viselné, pedig az idő halad és ma holnap azon vesszük magunkat észre, hogy az időből kifogytunk. Most volna tehát még ideje, hogy elmélkedjünk az ünnepély méltó előkészületeiről.

Az eddigi általános mozgalmakból azt vettük ki, hogy egyes megyék monografiájuk megírásával, vagy nagyobb szerű alapítványok létesítésével akarnak a millenniumhoz hozzájárulni.

A monografiák megírásának kérdését már mi is felvetettük egy alkalommal, és ezt hálás talajnak találtuk, annál is inkább, mert a felvidéki megyék történetében sok érdekes és fontos felderíteni való anyag kínálkozik a feldolgozáshoz. Ezzel szemben szintén helyeseljük a nagyobb alapítványok létrehozását, a melyek nemzetünk kulturális viszonyai s a magyar szellem megerősítése végett hozhatnának létre.

Mintthon azonban a monografiák megírása nagy apparátust vesz igénybe, — bár, miként fennebb említettük ezt is helyeselnők, — azt hisszük egyszerűbb feladat lenne oly alapítványokat hozni létre, melyeknek célja a magyar szellem hathatós terjesztése és megerősítése.

Igaz, hogy a felvidéki vármegyékben simában menne a monografiák megírása, ha reá alkalmas egyének szerezhetnének meg, de viszont a nemzeti irányú törekvések sem rejthetők manapság már véka alá. Akár tetszik egyeseknek, akár nem, be kell ismerni, hogy a nemzeti irányú törekvések korszakát éljük. Nemcsak nálunk, hanem más országokban is, ugy a politikai, mint a társadalmi téren, mind sűrűbben nyilvánul a nemzeti állam megteremtésének szükségessége.

Nálunk a törvényhozás gondoskodott arról, hogy a magyar nyelv minden iskolában kötelező tantárgy legyen, hogy a kisdetek már zsenge korukban elsajátíthassák az állam nyelvét. Igen, de ezzel csakis az eszköz van megadva, az állam anyagi erejét azonban meghaladja azon pénzáldozat, mely a törvényben kimondott, cél megvalósításához szükséges. Ki kell tehát venni a felvidéki vármegyéknek is a maguk részét, hogy anyagi áldozatok árán is segítsenek előmozdítani az állam céljait.

A közel múlt események csak sürgetik a felvidék hazafias községének akciós lépését. Meggyőződhetünk róla, hogy a nemzetiségi agitáció már oly helyeken is tud eredményeket felmutatni, melyeket mi biztonságunk érteletében, eddig figyelmen kívül hagyunk. Továbbá tapasztalhatjuk naponta, hogy a magyar nemzet elleni szított és átkozódások szüntelenül dobáltatnak fejközhöz. Az aknamunka annyiféle alakban kísért, hogy megfeszített figyelemmel kell őrködnünk mindig és mindenütt, mert midőn legkevésbé sejljük, éppen akkor hantelik el a mag, melyből a hazaelenes érzelmek növénye kél.

Szükségesnek véljük tehát, hogy a monografiák és a nagyobb szerű alapítványokon kívül, minden egyes magyar érzelmi hazafi, fog-

laljon el bármilyen társadalmi, avagy hivatali állást, becsületbeli kötelességének ismerje környezetében a magyar nemzet iránti szeretetet és a magyar nyelv terjesztését szent feladatául kitűzni.

Minden felvidéki magyar embernek megvan a maga hatásköre, a hol csendben ugyan, de céltudatosan haladhat előre. Igaz, hogy nehéz ez az út, de célhoz vezet. Sokat, nagyon sokat kell pótolni! Pótolni kell századok mulasztásait, főképen azt a mulasztást, mely meggyökeresdedni engedte a tót népben a politikai érzéketlenséget. Fell kell költenünk az alvó népesség érdeklődését; gondolkodás-módját, érzelmeit, vágyait, a helyes irányba kell terelelnünk.

Ily irányú tevékenységgel egyengetve az ösvényt, melyen a második ezredév küszöbéhez jutni akarunk, nyugodt lesz lelkiismeretünk, hogy mindent megtevünk, a mi szükséges volt arra nézve, hogy hazánk mint erős, kompakt Magyarország szerepeljen a jövő ezredévben. Ily tevékenységgel készíthetjük elő magunkat is az ezredév ünnepléséhez a legméltóbban.

Azoknak, a kiket illet.

Turóc-Szt.-Márton városa földrajzi fekvésénél fogva mondhatni szép jövőnek néz eléje. Ennek köszönhető valószínűleg azt is, hogy annak idejében a megye székhelyül jelöltetett ki. S hogy a jövőbe helyeztet bizalmunkban nem csalódunk, már ma is fényesen igazolja, a harom év óta szép sikerrel működő székgyár, és a most épülő sörgyár.

Mindzek tagadhatatlan szép dolgok, azonban nem tudjuk, örülünk-e a város ily kedvező helyzetbe való jutásának, avagy vannak-e egy általában e városban emberek, a kik örülni tudnának.

Nem egyszerszó van szó, mert egyszerszó tudjuk és tapasztaljuk, hogy minden oly mozgalomnak örülnek, mely a haladásnak színezetét viseli, azonban olyan erkölcsi tesztület keresünk Diogenes módjára, mely a meglévő kedvező viszonyok alkalmas kihasználására s a jövő utjának egyengetésére volna hivatva.

T Á R C A.

Vendégföld, vagy IV. Béla királynak Turóc vármegyében való időzése.

Írta: ZÁTHURECZKY IMRE.
(A »Felv. Híradó« eredeti tárcája.)

II.

Hogy Turóc vármegye multjába betekintést szerzhessen a szives olvasó, meg fogja engedni, hogy képzeletben felvezessem erdőkkel borított magas hegyeinek egyik alkalmas kilátást nyújtó csúcsára.

Párját ritkító látvány terül itt el lábaink alatt. A hét négyzet-mértföldet magában foglaló völgynek minden városa és faluja egyszerre tűnik szemünkbe, a mint az ezüst szalagokként kigyózó folyók és patakok azokat körül övedzik.

Ez tájkép valóban megkapó! Minél tovább szemléljük, annál igazóbb. Kicsiben Magyarország valóságos miniatúr kiadását gondoljuk magunk előtt. Mert, miként Magyarország a Kárpátok által, azon módon kerítettük be e megye a Fátra hegyláncolatok által. Van alföldje és felföldje; a Turóc vízének futása hasonlít a Tisza folyásához, a Vág folyó pedig tökéletes hasonmása a Dunának. Ruttkánál veszi fel magába a Turóc vizét s vele megerősödvé meglehetősen tekintélyesen hampolygati vizét vaskapuja, a strecsóni szoros fele, a hol elhagyja a megyét. Továbbá, valamint Magyarország sok száz, sőt ezer év előtt egy beltengernek képezte

medencéjét, ugy Turóc vármegye is egy hatalmas tónak befogadására szolgált, melynek partvonalai Márton mellett, egymástól mintegy kilométer távolságban, ma is jól kivehetőek.

Turóc vármegye, magasba meredező hegyek által körülvéve, a középkorban egy alig megközelíthető természetes erősséget képezett. Különösen az éjszak-nyugatról irányult támadások ellen úgy lehetett tekinteni, mint Magyarország védbástáját. De még e század elején is, éjszaka, kelet- és nyugatról, nem vezetett e megyébe rendes kocsis út, s így még ekkor sem volt arra alkalmas, hogy valamely ellenséges hadsereg felvonulását erre irányítsa. A régebbi idő óta fennálló hegyi átjárók, csak kisebb csapatok által voltak felhasználhatók, de itt ismét könnyű volt az ellenségnek utját állani, a mennyiben az ily helyek várakkal voltak megerősítve.

Ma már csak három váromon vehető észre, a megye hosszában áttatózó szemléltő által. Azonban, a ki nem fél a fáradságtól és a hegyeket bejárja, az erdők sűrűségében a varak egész láncolatára akad. Ilyenek keletről: a nolcsói, podhrágyi, szucsányi, jeszeni, ooskolehotai, gyulafalvi, blatnicai, mosói és a rakasi kettős vár; nyugatról: a tót-prónai, zniói, valcsai, torbozói és a priekopai erősségekben található vár. Utóbbiról egyben felemlítjük, hogy a középkorban »Thuruch« elnevezéssel bírt. E nevet pedig azért kapta, mert a Turóc vízének a Vágba való beszakadásánál védte a megyét az éjszakrai jövő támadások ellen.

A felsorolt várakon kívül volt még egy igen érdekes erődített helye a megyének. S ez nem volt más,

mint egy földvár, a sikságon négyszög alakban emelve. E földvár ma is egészen jól látható Kossuth község közelében s neve tölul »Hrádok«. A középkorban azonban »Jordanfok« név alatt volt ismeretes. Ez elnevezés pedig onnan eredt, mivel a Jordán pataknak, a vár alá vezetett Vág folyóba való beszakadásánál terült el. Jordanfok a középkorban bevehetetlennek tekintetett, mivel a körülfutó árkok, részint a Jordán patak, részint a Vág vízből bármikor meg voltak vízzel tölthetők, s így a rohamokat könnyű szerrel lehetett elhárítani.

A régi harcias időknek mindezen elméleti manapság már erősen omladoznak. Nagyobbrészt csak kőhalmok jelölik a helyet, a hol hajdanta pezsgő élet uralkodott. Mindazonáltal érdekes ezek, s jól esik és törmelékeken a multak felett elmélkedni.

III.

Turóc vármegye területe a magyar királyság első századaiban törzsek közt volt felosztva. Minden törzsen élén a törzsfőnök, rendszeren a törzs legidősebb tagja állott, a ki a törzs tulajdonához tartozó várbán székel, s azért várisánnak, vagy várkapitánynak nevezetett. Ez igazgatta a vár területén lakó nemeseket, s az ő fennhatóságának voltak alávetve a várjobbágyok; ő tartotta számon a hadköteles férfiakat, s ő tartozott, azokat a fegyverforgatásban kiképezni, komoly időben pedig őket a harcra vezetni.

Az 1441. évben, Jordanfok várának kapitánya, cedronföldi Andras volt. Ugyanezen év egyik aprilisi napján, a vár kapitánya, a lapsos földvár közepén állott őrtorony parkányzatáról szemlélvén a lenyugvó nap

Az igaz, hogy ott van az első és a legilletékesebb fórum, a városi előjáróság, de mi ezt a magába zárközött testületet csak híreből ismerjük. Annnyit tudunk róla, hogy kell léteznie, de látni nem látunk róla semmit. Másból ez másként van. A városi hatóság a város és annak közönsége érdekéit annyira szem előtt tartja, hogy üdvös, és helyesnél helyesebb intézkedései által naponta életjét ad magáról.

Az ilyen helyeken természetesen van is élet. Ezzel szemben Mártonban kihalt minden. Jóllehet ennek a kis városnak annyi az intelligenciája, hogy nagyobb városokban is számot tenne. Azt elismerjük, hogy itt két ellentétes politikai párt áll egymás szemében, de éppen intelligenciájuknál fogva, minden közös ügyben annyira egyet tudnak érteni, hogy csak meg kell indítani valamelyes általános, közjóra irányult eszmét, mellette vagyunk párt különbség nélkül egy szál.

Sokszor megvitattunk egymás között egyes fontosabb kérdéseket, és soha nincs közöttünk még csak vélemény különbség sem. Mért van tehát, hogy még is sok olyan dolgot nélkülözünk kell, melyek gondjainkat, megélhetésünk feltételeit rejtegetik magukban? Bizonyára nem az egyeseken, hanem az első sorban illetékes hatóságon mulik.

Ugyanis, hogy csak egyet említsék, vajjon lehet-e valami sürgősebb életkérdés a heti piac kérdésénél? Bizonyára nem. És vajjon évek óta mit tesz a tisztelt városi előjáróság e fontos kérdésben? Semmit. Neki a piac-kérdés Hekuba. Hiába hoztuk szőnyegre már nem egyszer ezt az elodázhatlan kérdést, de mindannyiszor eredmény nélkül.

És most kénytelennek vagyunk újlag felvetni a kérdést: Vajjon nem restelli a t. városi hatóság, hogy ebben a kérdésben újra és újra pellengérré kell állitanunk! Mert másnak alig lehet venni, ha egy megyei székhely városi hatósága palam et publice felhívhat, hogy tegyen valamit a heti piac rendszeresítése érdekében, hiszen ma már egy tisztességes falu sem élhet meg nélküle! s 6 mindezekre rá sem heridit.

Volt már alkalmunk kimutatni, hogy a város a lehető legkedvezőbb viszonyok között van arra nézve, hogy egy heti piac fentartható legyen. Itt vannak az állami hivatalok, az állami iskolák, három pénzintézet, a megye tisztis kara, egy tekintélyes ügyvédi kar stb. És viszont elarusító közönségnek sem vagyunk szűkebben. Már maga a város lakossága is jelentékeny faktor e tekintetben. Hát még ha ide vesszük a közeli községeket, melyeknek Márton a központja minden tekintetben!

Szó sincs tehát róla, hogy hamarosan és könnyedén el nem lehetne intézni e kérdést, ha a város hatóság igazán szívén viselné a lakosság érdekét és ha fel tudna emelkedni a mai kor színvonalára, a hol írva vagyon, hogy a »közjóért mindent.«

Kérve kérjük ne sanyargassa továbbra is e város lakosságát, az a lakosság, mely a város irányában kész minden áldozatra, sőt a munkában is készséggel áll a hatóság támogatására, de a mely most agyon van kinezva a napi megélhetés nehéz gondoljai miatt. Itt van már javában ideje annak, hogy ne nézzék a város házán összetett kezekkel a város örvendetés felmondását, hanem a tett mezéjére lépve, legjobb akasugarai által megaranyozott hegycsúcsokat, saszsemm csakhamar észrevette, hogy a Turóc völgyén lefelé vezetó úton, három lovas vitéznek fegyvere csillog villog a pihenői készülődő napfényben. A lovasokról ki lehetett venni, hogy gyors vágatában igyekeznek Jordánfok felé. Erre András kapitány magához intette fiát, mondván: Achilles fiam, menj le a várat körülvevő csatornához, s ha az ide siető vitézek jó barátok, veszed fel őket!

Alig ért azonban a kapitány fia a csatornához, a három vitéz már a tulsó párton vart, s ekként szólíták őt meg: Achilles vitéz, ereszted le szaporán a hajóhidat, mi a hajóhid leeresztetésén a három vitéz vágatá ment a vár udvarán várakozó András kapitány elé. Alig volt ideje a kapitánynak megkérdeznie, hogy mi járatban vannak, a három vitéz közül egyik, Namzáló, a király várnagya, kirántva helyéből kardját, ekként szólott Jordánfok urához: A pogány tatár betört országunkba, s az tűzzel vassal pusztítja, ennél fogva szeretet királyunk körül hordoztatja ezt a véres kardot, hogy te is fegyverre szólítsd vitézeidet s azokkal haledéktalanul siess a királynak az ellenség ék felvonuló seregéhez. Uram! válaszolt András kapitány, a király parancsa szept előttem, de mindenekelőtt szükségem tartom, hogy a törzsek főnökei között tanácskozásra hívassanak össze, a melyen megválasztandó lesz egy vezér, kinek vezetése alatt a megyebeli hadosztályok a király seregeihez csatlakozni fognak.

E kijelentés után a kapitány Achilles fiának legott

ratuk és képességük szerint vegyének részt abban a mozgalomban, mely eddig is önmagától, sokszor a város tudtán kívül végezte üdvös működését.

Turóc-Szt.-Márton előjáróságának pártokodásra és feltékenységére nincs szüksége, hiszen mi mindannyian csak a közjót óhajjuk és éppen ennek rendezése a célja jelen felszólalásunknak is, melyet újlag melegen ajánlunk hatóságunk bees jóindulatába.

Felkérjük egyúttal a városi képviselői urat is, hogy ha netalántán újabb közbűbőséget vennének észre a városi előjáróság észéről, emeljük fel hathatós szavukat a képviselő-türelmeti ülésen a piac érdekében és szorgalmaznak annak létesülését.

Csak meg kell kezdeni a dolgot, a kivételre lesz bőven módus vivendi.

Méreganyagok lakásunkban és ruházatunkban.

Butoraink, ablakernyőink, fali kárpitjaink, a falak festése, a lámpák ernyői, a szőnyegek és fonal, melyekből ruháink készülnek, igen gyakran ellenségeinknek tekinthetők, mert vagy rögtön fellépő betegséggel, vagy pedig lassan működő mérgezéssel lepnek meg bennünket.

De hogyan, miképen? foggák kérzeni t. olvasóink. A válasz ez: a mérges arzén az, a mit a lakásokban és ruházatukban nem egyszer gondosan dedelgetünk és ápolunk.

A további kérdés az, hogy hát hol van az a mérges arzén, a mit megtalálhatunk lakásunkban és ruházatunkban? Erre a kérdésere a felelet ez: Ott van a zöld fali kárpitokon, melylyel a szobák falait bevonják, ott van a szép és dusan befestett zöld ablakredőkön, zöld lámpaernyőkön, ott van feleségeink, leányaink csinos zöld színű bál ruháiban.

Igen, a zöld szín sok esetben a mi vézetés ellenségünk. A zöld festékek mérges schweinfurti zöldet tartalmaznak, mely egyike a károsnak kivül arzénsavat is tartalmaz, s ez a mi halálos ellenségünk.

Az arzénsav nevű mérget a közéletben arsenikumnak vagy arzénnek nevezik. Tulajdonosága, hogy a legtöbb festésnél az árnyalatot adja meg és azt tetsetősebbé teszi, ennél fogva az arzénsav a festégyártásnál nagy szerepet játszik. A schweinfurti zöld gyönyörű színezet az arzénsavnak köszönheti s szobáink falairól por alakjában száll szerte, vagy mint láthatlan gaz terjed szét az ablakredőkről, bálruhákról, szóval minden olyan tárgyról, mely schweinfurti zölddel van festve. E mérges gáz vagy por az emberi testbe hatol. Lassan, de folytonosan gyülemlik össze szervezetünkben és pusztít bennünket, mérges, maró, alattomos hatásával és krónikus betegségekét idez elő.

Az idült arzénmérgezés tulajdonképpen nem egyéb emésztési zavarnál és ebből kifolyólag testi elatnyulás áll be. Sajátosságos sűrűre szin ül az arcra, elsóványodás, erőtelenség, a haj kihullása, izomrángatózás gyöngelműség, álmatlanság és szelheidsz tünetek jelentkeznek. E mellett természetes köthártyalob lép fel és hurutos bántalmak számadnak.

Ezekből láthatjuk, hogy mily veszélynek, mily betegségnek vagyunk kitéve, ha közelünkben mérges arzén tartalmú tárgyak vannak.

meghagyta, hogy a vár hegyfőköm még ma este gyújtasson tüzeket annak jeléül, hogy Jordánfok várába holnap valamennyi törzsfőnök gyűlésre megjelenni tartozik.

Ezen parancs kiadása után egy óra sem mult el, a vár három sarkan hatalmas máglyák lángjai csapkodtak ég felé, megpriosította a magasan borongó felhőket. De nem sokára kigyúltak a sziklavárak táborúzei is, jeleül annak, hogy valamennyi törzsfőnök megértette a közös tanácskozásra való meghívásnak szokásilag megállapított jelvényét.

Másnap, midőn még alig kezdett ptyamallani, a megye minden várából kisebb nagyobb lovas csapatok haladtak, törzsfőnökkel élükön, Jordánfok felé. Legelőnök érkezett meg Uzda, Thuruch varnak ura, Meché Zrímen, Merthon és Drachmel nevű fiaival. Utána sorban érkeztek meg: Herchud ocskolehotai várkapitány; Pál; zárborföldnek ura; Drahen rakasi vár kapitány; Lathior, Erőspataka ura; tarnói Mladik Ruthen; othmárföldi Vahud; Tamás jeszeni várkapitány; Tamás András és Milván testvérek, jordanföldi Ivánkának fia és Znió varának ura; rakió Csernek; Benefalvi Imre, Tamás, Benedek és Marton nevű fiaival; vida-földi Mich; sókúti Chepány, Benedek és Péter fiaival; poleriekai Alberth, András és Jakab fiaival; Mikola és Drasko testvérek, Szklabina varának ura, és még több nemzetséggő.

Midőn az imént megvezett nemzetséggő a vár arkára bocosától hidon atkelve, Jordánfok várába felvagtattak, s elfoglaltak helyeiket a vár udvarán, a

A schweinfurti zöldet régen te a festők a szobák pallozásához használták, mivel szép világos zöld színe volt, a kárpitnyomok, festők és szövetnyomatók, a ajátékgyárosok, a szines papiryárok és más iparágaknál nagyon szükséges volt, mert dus zöld színt adott nekik a mérges festanyag.

Gyakran találunk a szobákban még ma is régi festéseket, redőnyöket és kárpitokat, s igen sok arzen tartalmaz lámpaernyőt, bálruhákat, stb., de újabb időkben a napilapok sűrűbb olvasása után rájöttünk ennek káros voltára és óvatossággal kerülünk tőlük.

Hányszor letek kis gyermekeink hirtelen rosszul, s mindjárt nem fűrksézhettük ki az okát, hogy miért, míg végre rájöttünk, hogy kicsinyeink cukrokat, bonbonokat stb., vettek a cukrárszál vagy a főzdeserénél s a cukor vagy zöldre volt festve, vagy zöld papírba volt göngyölvé, mely schweinfurti zöddel lett beitatva.

Azokban nemcsak a schweinfurti zöldben, de másszintű anillinnal festett szövetekben, vagy az ugynevezett nyomdaluggal nyomott szövetekben is találunk arsenikumot és mérgezési eseket it is fordulnak elő. Jó volna, ha kormányunk törvényi hozna — már az egészségügy érdekében is — arra nézve, hogy a gyárakban, kereskedésekben vizsgáltnék meg a szövet vagy áru, vajjon nem tartalmaz-e mérges anyagot vagy arsenikumot. Ott tehát, hol talán még napgyáról maradtak ránk redőnyök, ruhák vagy szövetek, bármily kedves emlékek légyenek is, egészségünk megóvása céljából is távolítsuk el, vagy semmisítsük meg azokat.

Zöldre festett ablakredőnyök, melyek nem egyszer idült arzénmérgezését idéznek elő, távolítsuk el, mert a többszöri használat következtében a fel és leházás alkalmával folyton kopik róla a festés és egészségünket veszélyeztetni a tovaszálló arzénpor.

Ha azt gyanítjuk, hogy a zöld kárpitok, redőnyök, papirneműek stb. arsenikumot tartalmaznak, akkor ezekből egy darabkát levágunk és azt egy próbaesőbe tesszük, azután rá öntünk néhány gramm szalmiakészett (amoniakfolyadékot). Ha a folyadék kekszínű lesz, akkor a kárpitot, stb. schweinfurti zöddel vannak befestve. Zöldre festett falról levakarjuk a festéket és ezt próbaesőbe tesszük, s jarrunk el egy mint fennbén, ha a festék nem tartalmazol schweinfurti zöldet, akkor a folyadékot nem kékre, hanem sárgás zöldre festi.

HIREINK.

— Vendégföldről írt tárcasorozatunkra felhívjuk t. olvasóink figyelmét. Szerzője, Zathurecky Imre ur, hosszabb idő óta gyűjtötte hozzá az adatokat. Különösen érdekelteti e leiras Turóc vármegye lakóit és ismerőit, bár általános szemmeltek is élvezetet nyújthat mindazoknak, kik a történelmi leirásokat kedvelik. Ohajtható volna, hogy hasonló leirasok kedvelik. Ohajtható volna, hogy hasonló leirasok, más vidékekről is készítenének. A leveleirakban sok anyag van meg, mely feldolgozásra vár, és sok érdekes dolgot lehet itt-ott a néptől is hallani, melyek mind megerde-melnék, hogy összegyűjtessenek. Nem is gondolja az ember, hogy mily értékes anyag gyűlik e módon egybe a monografikák megírásához! Sok érdekeset lehetne írni a népcsofosokról, viseletről stb. Mindezekhez pedig nem kell sok, csak egy kis buzogás s egy kis faradság. Lapunkat és saját közreműködésünket szívesen ajánljuk fel az ezen egy írant érdeklődő munkatársainknak.

hatalmas harsfák árnyékában, András kapitány ekként szól hozzájuk: Tisztelt vitéztársaim! Mindenkinék tudomása van arról, hogy Batu chan tatar hadaival hazánkba betört. Felsőges királyunk a véres kardnak tagnap történt körülhordoztatása által, az ellenség ellen vonuló táborához való csatlakozásra szólított fel bennünket is, hogy erőse karjainkkal a pogány seregek leverésében neki segítségre legyünk. Mar most, midan közöttünk senki sem találkozik, ki verét hájazáért és királyáért kiöntani vonakodnék, felhívak benneteket, hogy ősi szokás szerint magatok közül vezéret válasszatok, a ki mindnyájunkat vezetni fog a vad ellenség ellen ...

András kapitánynak ezen felhívására legelsőnek szólalt fel, a gyülekezeten legidősebb tagja a So éves, Uzda. Az agg és tapasztalt ősz kapitány ekként szóló a gyülekeztéhez: András kapitány lelkes indítványához egy észrevételem van. Felsőges urunk és királyunk hadaíhoz valamennyien nem csatlakozhatunk, mert naponta érkeznek hírek, hogy a pogányok hada nem csupán hazánkba tört be, hanem annak egy része a szomszéd Lengyelországot is pusztítja. Mivel pedig magas benczenken törtent megfigyelesek szerint, a szomszéd országok lapályain éjjelenként felitunedző veszétezek arra engednek következtetni, hogy a vad horda mindinkább közeledik, valószínű tehát, hogy a Krakó irányában elő nyomuló árja, Lengyelországnak felpereszése után északnyugatról országunkba is be fog törni és az alföldet dúló Batu chan hadaival iparkodik egyesülni. Mar most ily körülmények között, itthon is készen kell várnunk az ellenséget, hogy hazánkat éjszakeről is meg,

Különlegesség: Barozk cognac.

Az első alföldi cognacgyár részvénytárs. Keeskeméten
ajánlja kitűnő gyártmányú

cognac-jait,

melyek tiszta borkivonatból készülnek s jelességükért 16 kiállításán kitüntetve
lettek és orvosi tekintélyek által legmelegebben ajánlatnak.

Különlegesség: BARACK-COGNAC.

Kapható: Turóc-Szt.-Mártonban, Scholtész L. urnál. Liptó-Szt.-Miklóson,
Weiser Gyula urnál. Trencsénben, ifj. Uzsnay József urnál és minden elő-
kelő hazai fűszerüzletben.

Minta kívánatra ingyen!

Vetekedhetik a francia gyártmányok bármelyikével.

Kívánatra minta!

16 kiállításán kitüntetve!

VÖRÖSHERE

nagyszemű, arankamentes,
10, 25, 50, 100. kilos zsákokban
allamilag plombozva

kilonként 76 kr.

5 kilos plombozott postazsák
4 frt utánvétért kapható

GRÓF TELEKI ÁRVED DRASSÓI
uradalmában u. p. Szerdahely.

Lőhereminta, valamint más vetőmagvaink
mintáival kívánatra ingyenért bérmentve
szívesen szolgálunk. 10-10

ZACHERLIN

a legjobban elismert rovar-irtó szer.

A bámulatra méltó hatású Zacherlinnek ismertető jelei:

1. a lepecsételt üveg, 2. a „Zacherl“ név.

ÁRAK: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 forint.

ELADÁSI HELYEK: a megbízó levelek szerint:

Turóc Szt.-Márton:	Fabry József	Liptó-Szt.-Miklós	Trnowsky József
›	Graber Mikea és fia	›	Palka Péter
›	Soltés L.	›	Schavernoch G.
›	Schwarz Kálmán	Mosóc	Peri J. fia
Alsó-Kubin	Hirschfeld Adolf	Namesztó	Neumann Miksa
›	Tiroler József	Rózsahegy	Makovicky Péter
Budatín	Weider H.	Rutka	Gál Emil
Liptó-Szt.-Miklós	Bodicky D. M.	›	Schulz Adolf

Tot-Próna Skalák Gustav.

Traversen und alte Eisenbahn-Schienen für Bauzwecke.

NÄGEL
BAU-BESCHLÄGE

Portland-Cement
Stuokatur-Rohr

Werkzeuge,
Schaufeln, Hauen
u. Dung-Gabeln

Landwirtschaft-
liche und Näh-
Maschinen

bei
LUDW. FISCHER
via a vis d. „Sportplatz“
TURÓC-SZT.-MÁRTON

billigste Preise! streng
reelle Be-
dienung!

LE GRIFFON
echt französisches Papier

MAN BEACHTÉ DIE MARKE

HUTE SICH VOR ALLEN NACHAHMUNGEN.

DAS BESTE
GESUCHTESTE

der Gesundheit zuträglichste
CIGARETTEN PAPIER

Gyönyörű minták ingyen és bérmentve a privat megrendelőknék.
Mintakönyvek a szabóknak bérmenteltlenül.

ÖLTÖZETEKNEK VALÓ KELMÉK

Peruvien és Dosking a magas Clerus részére, előírás szerinti szövetek a csász. kir. hivatalnokok egyedurháira. Veteránok, tüzoltók és tornászok számára. Billiard- és Játzó asztalokra való posztó; Loden keime vízhatlan vadászkatóknak, mosószővetek, pládek 4 frtól 14 forintig.

Ki jutányos áron, valódi tartós, tiszta gyapot posztóárút akar venni, nem pedig olcsó rongyot, mely minden hazai áttal eladaték és alig érdemli meg a szabódíjat, forduljon

12-20

STIKAROFSKY J.-HOZ BRÜNNBEN

A kontinens legnagyobb posztó gyári raktára.

Fémillió forintot tülhaladó készlettel és világüzlettel fogva magától értetődik, hogy sok különféle hosszúságú maradék van raktaron, melyekből mintákat küldeni nem lehet; tehát világos csaliás, ha czegek maradékokból mintákat ajánlanak. — Bátor vagyok a t. közönséget ilyen czegeköt óvatosságra figyelmeztetni, melyek 3-10 méteres maradékokat ajánlanak. Már az egyforma hosszúságban észrevehető a csaliás. — Ezen maradékok divatját mult, elkorhadtt és eladhatlan végekből vannak vágva és ezen rossz áru a vételárnak harmadrészt sem éri meg.

Maradékok, melyek nem felelnek, massal felesérletnek, vagy a pénzvisszaküldetnek.

A maradékok megrendelésénél kérjük a hosszúságot, színt és árt megadni.

Szállítások csak utánvétellel, 10 frt meghaladó küldemények portmentesen eszközöltetnek.

Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.